

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
IOSUD – ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI UMANISTE
Domeniul: ISTORIE**

**ISTORIA BISERICII CATOLICE
DIN JUDEȚUL VALCEA
REZUMAT**

**CONDUCĂTOR DE DOCTORAT:
Prof.univ.dr. Ioan OPRIȘ**

**DOCTORAND :
Emilian Valentin FRANCU**

**TÂRGOVIȘTE
anul 2017**

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR	5
ARGUMENT	6
CAPITOLUL I	
MEDIUL GEOGRAFIC	19
I.1. Delimitarea spațiului	19
I.2. Relieful	19
I.2.1. Munții	20
I.2.2. Dealurile	22
I.2.3. Depresiunile	23
I.3. Apele	25
I.4. Clima	27
I.5. Resursele subsolului	30
I.6. Solurile	31
I.7. Vegetația	33
I.8. Fauna	34
I.9. Rezervații naturale și locuri protejate	36
I.10. Populația	37
CAPITOLUL II	
ISTORIOGRAFIA BISERICII CATOLICE DIN JUDEȚUL VÂLCEA ...	42
CAPITOLUL III	
ÎNCEPUTUL CATOLICISMULUI ÎN JUDEȚ	88
III.1. Ipoteze privind așezăminte de cult catolice	88
III.2. Mărturii și documente despre catolicii vâlceni în secolele XIV-XVI	107
CAPITOLUL IV	
DEZVOLTAREA BISERICII CATOLICE ÎN SECOLELE XVII-XVIII ..	127
IV.1. Călători străini despre catolicii vâlceni	127

IV.2. Sub ocupație străină.....	140
IV.3. Consolidarea Bisericii Catolice în secolul al XVIII-lea	160
IV.4. Transformarea Râmnicului	185
CAPITOLUL V	
CATOLICISMUL VÂLCEAN ÎN VEACUL AL XIX-LEA	192
V.1. Barații, elemente de consolidare a relațiilor de producție capitaliste	192
V.2. Instituții educaționale catolice	218
V.3. Catolicii din județ în veacul al XIX- lea	223
CAPITOLUL VI	
BISERICA ROMANO-CATOLICĂ ÎN SECOLUL AL XX-LEA	231
VI.1. Perioada antebelică	231
VI.2. Perioada interbelică	250
VI.3. Perioada comunistă	273
VI.4. Perioada postdecembristă	283
VI.5. Catolicii de pe Valea Lotrului	305
CAPITOLUL VII	
COMUNITATEA GRECO-CATOLICĂ	321
VII.1. Biserica prigonită	321
VII.2. Renașterea Bisericii Greco-Catolice din județul Vâlcea	331
CONCLUZII	352
BIBLIOGRAFIE	372
Glosar	387
Lista tabelor	394
Lista anexelor	395
ANEXE	396
Lista hărților și graficelor	497
Lista fotografiilor	498
Fotografii	503

Cuvinte cheie: biserică, ecumenism, romano – catolici, greco – catolici, Râmnicu Vâlcea, istorie, județul Vâlcea, Brezoi, Pesceana, comunitate, Bărăție, franciscani.

REZUMAT

Lucrarea „**ISTORIA BISERICII CATOLICE DIN JUDEȚUL VÂLCEA**“ își propune să aducă lucruri noi în cercetarea științifică legată de conviețuirea, timp de secole, pe meleagurile Vâlçii, a unor oameni care aveau confesiuni diferite de cea majoritară, dar care au reușit să se înțeleagă, să construiască împreună un areal primitiv și să nu dea naștere la conflicte de natură confesională deosebite.

Există și un motiv subiectiv major în alegerea temei și anume dorința tatălui meu, nepot de canonic asumptionist, născut în vecinătatea Blajului – Mica Romă, de a sprijini moral comunitatea catolică din județul Vâlcea. Născut în anul 1908, la numai 10 ani, Cornel Frâncu, tatăl meu, a trăit direct evenimentul de la 1 Decembrie 1918, fiind semnatar al actului Marii Uniri, în numele copiilor din Transilvania, fiind îndrumat atunci de unchiul său, Amos Frâncu¹, cel care a organizat Gărzile Naționale Române din Transilvania, pentru a pregăti acele evenimente de mare trăire națională. În memoria lor am considerat că am o datorie morală, aproape testamentară, de a urmări, în timp, evoluția Bisericii Catolice din spațiul geografic unde m-am născut și trăiesc.

În fine, dar nu în ultimul rând ca importanță, iubind Râmnicul și județul Vâlcea, cărora le-am dedicat majoritatea lucrărilor mele din domeniul istoriei, am încercat să prezint și dintr-o altă perspectivă evoluția acestui spațiu atât de bogat în monumente și locuri atractive.

¹ Ion I. Lapedatu, *Memorii și amintiri*, Ed. Institutul European, Iași, 1998 (ediție îngrijită de Ioan Opreș), p.251: „Frâncu Amos (1865-1933), avocat la Sibiu și Cluj, distins în procesul Memorandumului . A fost Președintele Consiliului Național Român din Cluj , organizator al trupelor acestuia (1918). Apărător îndârjit al intereselor locuitorilor Munților Apuseni“.

Tematic, am căutat să subliniez, printr-o abordare nouă, rolul jucat în dezvoltarea economică, socială dar și culturală a Vâlcii de Biserica Catolică, de comunitatea catolică de aici, care a grăbit formarea relațiilor de producție capitaliste, a unor instituții cultural-sociale necesare (școli, spital, teatru, notariat etc.) și a provocat apariția, la locuitorii din zonă, a unor sentimente naționale mai profunde.

Lucrarea se înscrie într-un proiect cultural mai amplu: „*Râmnicul – centru al ecumenismului românesc*“, pentru care se găsisse deja locație, sprijin financiar și logistic de la Primărie și care și-a propus, printre altele, să promoveze acțiuni concrete de atragere a turiștilor. Chiar și la Muzeul Județean de Istorie am găsit înțelegere pentru ca obiectele și documentele adunate să fie găzduite de instituția respectivă și pregătite pentru a fi prezentate în expoziții tematice.

În activitatea de cercetare, pentru perioada de început a formării comunității catolice, m-am lovit de puținătatea documentelor concrete existente, trebuind să recurg de multe ori la metoda deducției logice dar și la metodele geografică (spațială) și regresivă.

Doar pentru perioada secolelor XVI-XIX, am reușit să găsesc în arhivele cercetate mai multe documente care să ajute lucrarea, cele mai multe fiind însă acte de întărire a proprietății sau legate de activitatea negustorească, așa încât, aici, a trebuit să fac o selecție riguroasă a materialelor introduse în lucrare.

Pentru perioada contemporană, neașteptata lipsă a lucrărilor tematice editate am suplinit-o mergând personal pe urmele reprezentanților acestor comunități. Le-am vizitat casele parohiale, locașurile de cult, cimitirele și instituțiile sociale, educaționale sau culturale, înființate în timp și scăpate de furia demolărilor.

Am avut șansa să discut direct cu peste 250 persoane trăitoare în acest areal, catolici, protestanți dar și ortodocși. Nume italiene, maghiare, slovace, bulgare sau germane ne-au permis să folosim deducții lingvistice, presupunând că am avea de-a face cu persoane de religie catolică, lucru pe care l-am validat în timpul discuțiilor, în majoritatea cazurilor.

Am strâns, cu această ocazie, numeroase mărturii care, fiind așternute pe hârtie sub forma unor declarații pe propria răspundere, au format un mic dosar arhivistic propriu, care a putut să dea puțină culoare prezentării noastre de final, dar ne-a ajutat și la conturarea mai riguroasă a prezentării evenimentelor recente. Am adunat mici obiecte și fotografii ce mi-au fost dăruite pe parcursul discuțiilor și pe care le voi dona Muzeului Județean de Istorie pentru a fi puse în valoare.

S-au găsit totuși, în cercetarea făcută, destule lucrări care, măcar tangențial, aminteau de Biserica Catolică sau de comunitatea pe care o studiam. În acest fel s-au adunat peste 350 de trimiteri bibliografice distincte care să consolideze caracterul științific al lucrării.

Obiectul cercetării a fost aprofundat în urma studierii și consultării a numeroase surse bibliografice sau în urma constatării necesității analizării problematicii temei alese pe baza unor interogații epistemologice: **Care este rolul comunității catolice în evoluția societății vâlcene? Au existat conflicte interconfesionale?**

Pentru cercetarea arhivelor – București, Sibiu, Râmnicu Vâlcea, Brezoi, Malaia, Voineasa, Pesceana, Craiova, Pitești – am folosit mai mult tehnica fișării documentelor studiate. M-am gândit că pe lângă faptul că pot folosi ușor aceste fișe la elaborarea lucrării, ele pot fi utilizate ulterior și la alte proiecte de cercetare.

Fac precizarea că unele capitole din lucrare au constituit deja suport pentru articole publicate – așa cum mi s-a cerut la începutul temei alese – în diverse reviste științifice din țară.

Dosarele studiate la Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Vâlcea, dar și cele găsite în arhivele parohiale, reprezintă principala sursă inedită a cercetării. Am asistat activ la alcătuirea, din nou, a unor arhive parohiale catolice proprii, fapt care mi-a oferit posibilitatea să aduc noi documente în atenția cercetătorilor, chiar dacă fondurile arhivistice au fost uneori sărace în informații istorice.

Volumele de izvoare primare edite precum *Călători străini despre Țările Române*, *Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Naționale*, *Documente privind Istoria României (DIR)*, *Documenta Romaniae Historica (DRH)*, *Colecția Hurmuzaki*, catagrafii, anuare, surse ce oferă o imagine obiectivă exterioară asupra vieții sociale vâlcene, m-au ajutat să am o viziune cât mai corectă asupra activității de zi cu zi, inclusiv religioase, a comunităților din județ, așa cum a fost descrisă de personalitățile care au trecut prin Țările Române, dar și o viziune internă prin documentele emise de domnitori sau boieri. Studii tematice publicate de istorici renumiți (Iorga, Panaitescu, Xenopol, Giurescu, Pascu, Holban, Papacostea etc.) mi-au oferit suportul științific pentru a înțelege mai bine Evul Mediu românesc și implicarea comunităților catolice în derularea evenimentelor analizate. De mare ajutor au fost și anumite fragmente din studiile publicate de valoroși istorici vâlceni despre comunitatea catolică de aici, în diverse perioade de timp (Aurel Sacerdoțeanu, Cornel și Veronica Tamaș, Nicolae Bănică-Ologu, Ion Soare, Petre Bardașu, Dinică Ciobotea, Gheorghe Dumitrașcu etc.).

Prin consultarea surselor din literatura de specialitate internațională mi-am completat cunoștințele despre ortodoxie, catolicism, ordine cavalierești și bisericești.

Arhitectura lucrării am gândit-o ca pe un tot unitar, în care să existe o continuitate logică, dar și cronologică, alegând ca mod de prezentare o formă structurată în 7 capitole, precedate de **Argument**.

Concluziile, Bibliografia, Anexele – părți distincte, așezate în finalul lucrării, oferă cititorului posibilitatea să cunoască direct și alte aspecte din contribuția proprie a autorului și din munca de cercetare depusă.

În primul capitol, „**Mediul geografic**“, este prezentată o descriere integratoare asupra zonei care definește arealul vâlcean. La sfârșitul capitolului s-a insistat asupra structurii populației județului și a oportunităților ei de dezvoltare culturală (ziare, televiziuni, biblioteci etc.) care au transformat renumele dobândit de Râmnic în secolul al XVIII de „*capitală a tipografilor*“ în cel contemporan, de „*capitală a presei locale românești*“ (cea mai mare densitate de instituții de presă din țară, pe cap de locuitor). S-a insistat pe aspecte care să demonstreze că aceste locuri au fost de interes (cadru natural, bogății de tot felul, populație primitoare etc.) pentru străinii care treceau prin zonă, argument pentru așezarea timpurie pe aceste meleaguri a ungarilor și sașilor catolici, urmași de armeni, bulgari, italieni etc.

În al doilea capitol, „**Istoriografia Bisericii Catolice din județul Vâlcea**“, am încercat să finalizez un demers unic în Oltenia și anume să prezint istoriografia legată de Biserica Catolică dintr-un singur județ al regiunii și tocmai din zona cu profunde tradiții ortodoxe a Vâlcii (poate surprinzător pentru unii, județul cu cele mai multe biserici, mănăstiri și schituri din țară, raportate la numărul populației). În total, peste 140 de lucrări, cărți sau reviste au fost prezentate în acest capitol și tabelate începând cu *Catagrafia latină*, aflată la Serviciul Județean Arhivele Naționale Sibiu și încheind cu lucrări apărute în primăvara anului 2016.

Capitolul al III-lea, „**Începutul catolicismului în județ**“, a fost structurat în două subcapitole intitulate „*Ipoteze privind așezăminte de cult catolice*“ și „*Mărturii și documente despre catolicii vâlceeni în sec. XIV-XVI*“. Dacă primul subcapitol se bazează mai mult pe deducții logice și analogii lingvistice și toponimice, al doilea are la bază informații veridice, certe, care dau consistență demersului.

De remarcat că, primele informații despre catolicii din județ sunt, de fapt, primele informații despre locuitorii din acest areal și despre atestarea documentară a Râmnicului, dar și a județului.

În prima parte a capitolului, fiind vorba adesea de ipoteze, de probleme controversate, am prezentat opiniile istoricilor în antiteză, fără ca să mă pronunț ferm asupra uneia sau alteia dintre variante, urmând ca, în viitor, descoperirea unor noi elemente să ajute la clarificarea acestora: așezarea sașilor pe meleagurile vâlcene încă din secolul al XIII-lea; „descălecatul“ lui Radu Negru Vodă pe la anul 1290 (Cronica Franciscanilor); existența unei bisericuțe catolice pe dealul Capela din Râmnic sau pe amplasamentul actualei biserici ortodoxe „Sf. Dumitru“ (Gh. Ionescu – Pavel Chihaiia); construirea unei biserici a catarilor la Govora (A.Sacerdoțeanu – A. Trajanescu); existența unui voievod, Nicolae, la Remechea, convertit la catolicism în 1345 (N. Iorga);

Dintre toate aceste problematici cel mai mult am insistat pe ideea, la care am aderat și eu, că a existat la Râmnic o comunitate puternică de sași încă din secolul al XIV-lea, care a contribuit decisiv la dezvoltarea urbană a așezării și care, fiind catolică, și-a ridicat un locaș de cult propriu, cel mai probabil pe locul actualei biserici „Sf. Dumitru“.

În subcapitolul al doilea prezint documente certe de atestare istorică în hrisoavele lui Mircea cel Bătrân: 20 mai 1388 pentru Râmnic și Călimănești, 8 ianuarie 1392 pentru județul Vâlcea. În toate aceste acte apar nume de sași, ca martori, ceea ce demonstrează respectul pe care și-l câștigaseră deja în comunitate. Meșteșugarii sași se reunesc în bresle, negustorii catolici, așezați la Râmnic, primesc de la domnie facilități și dezvoltă cu cei din Transilvania un comerț benefic pentru ambele părți, contribuind semnificativ la dezvoltarea economică a zonei. Sunt prezentate și referirile la familiile catolice trăitoare pe meleagurile Vâlcii și la activitatea lor religioasă.

Capitolul al IV-lea, intitulat „**Dezvoltarea Bisericii Catolice în secolele XVII-XVIII**“, a fost structurat în cinci subcapitole.

În primul subcapitol, „*Călători străini, despre catolicii vâlceni*“, sunt prezentate scrierile unor călători, mai ales apuseni, în marea lor majoritate catolici, despre meleagurile vâlcene. Este scoasă în evidență toleranța românilor față de străini, dar transpare și regretul că familiile catolice, așezate stabil la Râmnic, se împrăștiează cu trecerea anilor. Dacă din documentele prezentate, reiese faptul că, la începutul secolului al XVII-lea, ei mai aveau încă preot și deci și așezământ de cult, la sfârșitul veacului respectiv acesta este descris ca fiind în ruină. Tot în această perioadă, episcopul ortodox Ilarion, este caterisit în anul 1705 pentru că dă voie catolicilor să își îngroape morții în cimitirul ortodox al orașului și să își ridice o capelă proprie. Este primul conflict major între cele două comunități.

În subcapitolul al II-lea, „*Sub ocupație străină*“, este prezentată situația comunității catolice în timpul stăpânirii austriece a Olteniei. Perioada 1719-1739, este una prosperă pentru catolici.

Chiar în inima oraşului, Antonie Baratul cumpără proprietăţi pe care le uneşte şi se construieşte între 1722 şi 1730 un locaş de cult catolic, din piatră, cu hramul „Sf. Anton“. Am insistat pe descrierea edificiului, pentru că Bărăţia a fost, de atunci, centrul vieţii religioase catolice din judeţ. Prin analiza textului original, am demontat opinia exprimată de unii istorici, cum că baraţii ar fi fost nemulţumiţi de atitudinea populaţiei faţă de ei, arătând că de fapt se plâneau superiorilor că nu sunt sprijiniţi mai mult de ierarhii lor. Catolicii, ca proprietari de case, se evidenţiază punând bazele unui original urbanism medieval în Râmnic. Oraşul a fost fortificat şi s-au făcut în tot judeţul, lucrări importante de infrastructură. Se construieşte, în coordonarea inginerului căpitan Friedrich Schwantz, *Via Carolina*, drumul de-a lungul Oltului, care este amenajat şi el pentru navigaţie. Tot el redactează între anii 1719 şi 1722 şi prima hartă lucrată cu rigoare ştiinţifică a Olteniei. Buni gospodari, saşii introduc rigoarea austriacă în administraţie, în strângerea dărilor şi înfiinţează instituţii noi: spital, notariat – fiecare localitate având propria şampilă, serviciul de stare civilă, serviciul poştal etc.

Subcapitolul al III-lea, „*Consolidarea Bisericii Catolice în secolul al XVIII-lea*“, consemnează creşterea influenţei apartenenţei confesionale la viaţa cetăţii. Numărul familiilor catolice creşte semnificativ, prin venirea în valuri a chiprovicenilor (bulgari şi sârbi catolici, alungaţi de persecuţiile de la sud de Dunăre), pe parcursul secolului al XVII-lea. La 1739, dovedindu-se buni negustori, vor obţine de la domnie mai multe favoruri şi cresc exponenţial documentele prin care catolicii achiziţionează clădiri şi terenuri în oraş. Unele din documentele prezentate despre chiproviceni, aduc o imagine inedită despre rolul acestora în dezvoltarea judeţului, ei implicându-se şi în refacerea unor biserici ortodoxe. Având mănăstire şi biserică dedicată tot Sfântului Anton, îşi ţin slujbe regulat şi formează o şcoală pentru călugării franciscani din mănăstire. Influenţa pe care o au în Râmnic este demonstrată prin faptul că ajung să aibă funcţii în administraţia oraşului, cel mai cunoscut exemplu fiind Antonie Marstaller, desemnat vornic. Am prezentat din arhive şi lista preoţilor care au slujit la biserica „Sf. Anton“ din Râmnic, din anul 1721 până la sfârşitul secolului.

Cercetările făcute la Serviciul Judeţean Vâlcea al Arhivelor Naţionale, *fond Tribunalul judeţului Vâlcea şi fond Prefectura judeţului Vâlcea*, perioada 1830-1860, mi-au permis, în ultimul subcapitol, „*Transformarea Râmnicului*“, să arăt, bazându-mă pe numeroase documente găsite, cum, treptat, oraşul se schimbă atât ca aspect dar şi ca mentalitate, devenind un centru comercial activ. Apar dese procese pentru proprietate între baraţi şi oameni ai locului. Apar

companiile comerciale. Integrarea catolicilor în marea masă a locuitorilor ortodocși din zonă continuă prin căsătorii mixte și asocieri comerciale.

Capitolul al V-lea, „**Catolicismul vâlcean în veacul al XIX-lea**“, este structurat în trei subcapitole. În primul, „*Barații, elemente de consolidare a relațiilor de producție capitaliste*“, am arătat modalitățile prin care catolicii din Râmnic înnoiesc și întăresc acțiunile micii burghezii locale, deranjând într-un fel privilegiile marilor latifundiari din județ sau ale clerului ortodox. Multe familii catolice își trimit copiii în străinătate, de unde se întorc cu idei novatoare de tip națiune, revoluție, unitate, dovadă fiind numărul mare de catolici participanți la evenimentele patriotice din județ. Se înscriu la 1848 în Garda Națională, cântă alături de Anton Pann în parcul Zăvoi imnuri revoluționare, îl primesc cu entuziasm pe Cuza în cele două vizite făcute în oraș, participă ca voluntari în oastea română, la 1877. Este de remarcat faptul că nenorocirea din 1847 (incendiul devastator pornit de la un depozit de lemne uscate al unui tâmplar catolic de origine austriacă) a fost transformată de proprietarii localnici, împreună cu cei sași, într-un moment de sistematizare urbană puternică, apărând în oraș numeroase clădiri noi, cochete și trainice, din piatră.

În subcapitolul al II-lea, „*Instituții educaționale catolice*“, documentele găsite în arhiva parohială susțin etapele dezvoltării școlii catolice de pe lângă Biserica „Sf. Anton“. Mănăstirea franciscană, încă de la înființare, a avut grijă să existe dascăli pentru cei care doreau să învețe să scrie și să citească. Abia în anul 1824, se deschide, însă, oficial, o școală catolică cu 70 de locuri, unde se preda în românește. Sunt numeroase informații inedite despre *Bărăție*, prima școală primară mixtă din oraș și despre celelalte instituții educaționale deschise de Biserica Catolică aici :grădiniță, confesional etc.

În ultimul subcapitol „*Catolicii din județ în veacul al XIX-lea*“, este prezentată evoluția comunităților catolice din Drăgășani, Ocnele Mari și Brezoi. În zona Brezoi, au venit, în a doua jumătate a secolului, sute de imigranți italieni, atrași de dezvoltarea, pe Valea Lotrului a unei activități prospere de exploatare a lemnului. Viața religioasă din oraș a fost asigurată, la început, de preoții veniți de la Râmnic, care au fost sprijiniți constant de conducerea catolică a întreprinderilor forestiere din zonă (Giovanni Stagni și Carol Novak).

Capitolul al VI-lea, „**Biserica Romano-Catolică în secolul al XX-lea**“, este împărțit în cinci părți.

În prima, „*Perioada antebelică*“, sunt prezentate câteva din impresiile episcopului Raymund Netzhammer legate de vizitele efectuate pe meleaguri vâlcene, cu prilejul desfășurării unor

ceremonii religioase. Acum se remarcă, printre alții, intelectuali de forță, ca Antonio Coppetti, arhitect și anteprenor italian, care a lăsat orașului cele mai frumoase clădiri, care sunt și astăzi atracții pentru vizitatori. Numeroase familii italiene finanțează în această perioadă, în Râmnic, instituții culturale și contribuie la ridicarea de clădiri și monumente. La începutul secolului au venit, din nordul Italiei, alte sute de familii de italieni care au lucrat câțiva ani la calea ferată Râmnicu Vâlcea-Sibiu, construită prin defileul Oltului. Am prezentat informații mai puțin cunoscute, până acum, despre drama trăită de preotul catolic Iosif Bonov, arestat la începutul Războiului, care a rămas marcat pe viață de această situație nefericită.

Subcapitolul al II-lea, „*Perioada interbelică*“, este ilustrat cu informații inedite culese din arhiva Parohiei Romano-Catolice din Râmnic: strângere de fonduri pentru acțiuni caritabile, vizitele unor ierarhi ai Bisericii, reorganizarea cimitirului catolic. Biserica Catolică s-a implicat activ în ajutorarea refugiaților polonezi cazați în taberele din Drăgășani, Călimănești, Govora, Ocnele Mari, Olănești, Slatina etc., după ce Polonia fusese ocupată de Germania nazistă, în anul 1939. Am prezentat numeroase documente de arhivă pentru a ilustra, cât mai corect, efortul preoților catolici din Râmnic și Brezoi de a alina suferințele celor aflați în bejenie.

Pentru al III-lea subcapitol, „*Perioada comunistă*“, am discutat cu zeci de catolici în vârstă, trăitorii acelei perioade sau urmași ai acestora. Mi-am format astfel o imagine, cred eu, reportericească asupra suferințelor și umilințelor la care au fost supuși credincioșii din oraș (nu numai cei catolici). Biserica „Sf. Anton“ a fost „ascunsă“, fiind înconjurată de blocuri, toate proprietățile i-au fost confiscate și date unor persoane desemnate de partid sau unor cooperative meșteșugărești. De teama ruperii totale a relațiilor cu Vaticanul, Biserica Romano-Catolică a fost lăsată, totuși, să-și continue activitatea în condiții de mare austeritate. Mulți preoți catolici, dar și ortodocși, au fost persecutați, unii dintre ei pierind în închisori. Prezint și documentele prin care Biserica Catolică din Râmnic este deposedată treptat de toate bunurile sale, documente rare și păstrate cu grijă în arhiva Arhiepiscopiei de București, pentru a avea șanse de a-și recupera în viitor o parte din bunuri.

Pentru perioada post-decembristă, am cercetat obiective și instituții catolice, prezentându-le așa cum le-am găsit (*Biserica Sf. Anton* din Râmnicu Vâlcea, grădinița *Sf. Ioana Antida* – cu predare și în limba italiană, dispensarul medical *Sf. Augustina*, biblioteca parohiei, cimitirul catolic *Cetățuia* – transcriind de pe fiecare monument funerar textul inscripționat, pentru a veni în ajutorul celor care își caută strămoșii). De asemenea am prezentat biografia preoților slujitori precum și acțiunile de caritate sau procesiunile deosebite, din această perioadă.

Ultimul subcapitol „*Catolicii de pe valea Lotrului*“ aduce elemente noi, culese din arhivele bisericilor ortodoxe din Malaia și Voineasa, biserici ridicate și cu ajutorul donațiilor catolicilor din zonă, unii din ei întemeindu-și aici familii mixte. În anul 1935, s-a construit biserica romano-catolică din Brezoi, cu hramul „Sf. Anton“. În anul 2011, preotul Gilbert Iavorschi și primarul orașului Brezoi, Robert Shell, au reușit să ridice în apropierea D.N. 7 un monument ce reproduce Grotă de la Lourdes, unde se spune că s-a arătat Fecioara Maria. Au participat la slujba de sfințire Episcopul de Lourdes, Jacques Perrier, precum și Episcopul Râmnicului, Gherasim. A fost un semn de apropiere între cele două Biserici, lucru apreciat de mulțimea credincioșilor participanți la eveniment. Și aici catolicii au înființat așezăminte de caritate și o grădiniță.

Capitolul al VII-lea, intitulat „**Comunitatea Greco-Catolică**“ are două părți distincte. În prima, „*Biserica prigonită*“, este prezentată activitatea acestei comunități, compusă la început din lucrători sosiți, la sfârșitul secolului al XIX-lea, în zona lucrărilor forestiere de la Brezoi, din provinciile Imperiului Austro-Ungar (cu precădere din Transilvania). Sunt menționați, în anul 1933, 350 de lucrători greco-catolici aduși din zona Dejului care lucrau la fabrica de cherestea „Carpatina“. Ei reușesc să își construiască în anul 1942 o biserică proprie cu hramul „Sf. Gheorghe“. În anul 1948, majoritatea au fost obligați să treacă la ortodoxie și s-a pierdut și biserica. Am prezentat, folosind mărturii directe și inedite, primite chiar de la unul din preoții de la mănăstire, cazul unor măicuțe aduse de la Lugoj și Blaj la mănăstirea Bistrița vâlceană și care, ulterior, au fost deportate și trimise la muncă în Bărăgan.

În partea a doua, evidențiem o nouă față a acestei Biserici, ieșită din ilegalitate după Revoluție. La Brezoi s-a refăcut parohia cu 70 de credincioși, imediat după Revoluție. În anul 2011, după un lung proces, au primit înapoi și biserica dar, câțiva ani mai târziu, la Înalta Curte de Casație și Justiție, aceasta a fost atribuită definitiv Bisericii Ortodoxe, primindu-se, ca despăgubire, doar valoarea ei materială.

La 6 iulie 2001, în Râmnicu Vâlcea, 41 de credincioși greco-catolici, în majoritate lucrători pe platforma chimică, veniți din toată țara în anii anteriori, au înființat parohia și au ales un prim consiliu parohial. La 20 mai 2005, s-a pus piatra de temelie a unei biserici proprii cu hramul „Sf. Rita“ și „Adormirea Maicii Domnului“ în prezența Preafericitului Lucian Mureșan, Mitropolitul B.R.U. Deși au întâmpinat numeroase piedici, s-a reușit terminarea bisericii care a fost sfințită la 1 octombrie 2006. Din anul 2013, Râmnicu Vâlcea s-a înfrățit, ecleziastic, cu orașul italian Cascia, loc de origine al Sfintei Rita, iar biserica a primit moaște ale sfintei, fiind singura biserică din

afara Italiei care a primit o asemenea donație. Parohia a obținut de la Primărie, în anul 2014, și un teren de 263 mp. pentru construirea unui Centru Social de Ajutor al persoanelor în nevoie.

La începutul anului 2005, în județul Vâlcea, la Pesceana, a avut loc și un mult mediatizat conflict interconfesional. Deși biserica ortodoxă din localitate, la Lupoiaia, fusese reconstruită cu mari eforturi de enoriași, coordonați de preotul ortodox de acolo, Victor Tudor, acesta, după puțin timp, a fost alungat de Episcopia Râmnicului și, după ce a ajuns la Blaj, a trecut, cu 358 de credincioși din zona sa, la greco-catolicism.

Din acel moment, cei care își schimbaseră orientarea religioasă au avut sentimentul că sunt persecutați, ei și familiile lor. Cert este faptul că nu li s-a mai dat voie să intre în biserică și să își îngroape morții în cimitirul din sat, care, caz unic în Oltenia, a fost „apărat“ de Biserica Ortodoxă din eparhia Râmnicului cu o firmă de pază privată! S-a implicat și Ambasada SUA, precum și media internațională. După câteva luni, conflictul a fost însă aplanat, evitându-se actele de violență, care se prefigurau.

Cu ajutorul Mitropoliei din Blaj, preotul Victor Tudor a cumpărat un teren și casă în satul Lupoiaia, care a fost amenajată și sfințită capelă, iar pe 27 decembrie 2005 a fost oficiată și prima slujbă religioasă greco-catolică din comună. Construcția bisericii proprii, cu hramul „Padre Pio“ și al doilea hram „Intrarea Maicii Domnului în Biserică“, a progresat cu dificultate, datorită lipsei fondurilor, abia în anul 2017 terminându-se pictarea și în exterior a edificiului.

CONCLUZIILE care se desprind în urma cercetării încheie demersul nostru.

În anexele de la finalul tezei de doctorat, există documente relevante, găsite în arhive, pe care le-am considerat necesar a fi prezentate pentru o mai bună înțelegere a temei alese (actul de înființare al Parohiei Greco-Catolice din Râmnic, donații și hrisoave domnești, jurnalul comunității catolice din Brezoi din perioada 1935-1945, *Conventul de la Râmnic* scris de călugărul franciscan Blasius Kleiner etc.) dar și o listă cu inscripțiile redată de pe monumentele funerare din cimitirul catolic, situat în nordul orașului. În ANEXA XVI, denumită „Mărturii“ am prezentat o mică parte din declarațiile pe propria răspundere a celor intervievați în cursul cercetării științifice, pentru ca să se cunoască exact trăirile acestora. Multe alte mărturii au constituit suport pentru informații folosite în lucrare.

Cercetarea se înscrie în ampla acțiune de cunoaștere reciprocă a bisericilor creștine, de promovare a ecumenismului, de apropiere interconfesională.

Integrarea și contribuția comunităților catolice la viața socială și economică a județului este evidentă. Dacă în Evul Mediu și în epoca modernă catolicii au fost în permanență un factor de

stabilitate și prosperitate, astăzi aceștia sunt cetățeni români cu activitate religioasă neîngrădită, care participă din plin la bunăstarea generală a societății.

Considerăm că, în mare parte, obiectivele propuse la începutul cercetării au fost atinse:

– prezentarea cronologică a cât mai multor evenimente la care au luat parte catolicii din județ, folosind peste 350 surse bibliografice distincte, precum și documente edite și inedite din arhivele statului dar și din arhivele clericale sau private;

– realizarea în premieră a unui studiu privind istoriografia legată de Biserica Catolică din Vâlcea, prezentându-se peste 140 lucrări cu referință tematică;

– abordarea sistematică a obiectivelor stabilite în planul de lucru, pe parcurs, apărând – în urma găsirii unor documente inedite – și alte direcții de studiu;

– în urma avansării cercetării propuse, s-a dovedit faptul că Biserica Catolică a fost, **prin reprezentanții** ei, adeseori, generatoare de transformări importante în viața orașului și județului (grăbirea dezvoltării relațiilor de producție capitaliste, promovarea unor elemente originale de urbanism medieval, construirea de drumuri, căi ferate, canalizare, clădiri reprezentative și a altor multe detalii de infrastructură, inițierea și sprijinirea dezvoltării unor instituții moderne în domeniul administrativ, educațional, economic, caritabil și cultural etc.);

– s-au urmărit ipotezele privind existența, în timp, a unor edificii medievale de cult catolic și apoi s-a descris, pe larg, construirea bisericilor acestora în Râmnic, Brezoi și Pesceana, alături de instituțiile caritabile sau educaționale aflate în coordonare;

– s-au introdus, cu această ocazie, în circuitul istoriografic date, documente și observații inedite privind evoluția județului sub aspect politic, economic, cultural și edilitar, realizând o reevaluare istorică a unor fenomene de viațuire în spațiul Vâlcii;

– prin informația oferită, lucrarea se constituie ca o posibilă sursă de referință pentru întocmirea de ghiduri, pliante, CD-ROM-uri, filme documentare și cărți poștale care să ajute la dezvoltarea turismului în zonă;

– catolicii au ajutat la ridicarea unor biserici ortodoxe la Voineasa, Malaia dar, surprinzător pentru acele vremuri, am găsit documente care atestă că chiproviceni catolici au sprijinit refacerea bisericii ortodoxe „Cuvioasa Parascheva“ din Râmnic (Sf. Vineri);

– deși au existat în timp două conflicte confesionale importante, catolicii și ortodocșii din județ au trăit în pace, colaborând normal, problemele apărute fiind legate doar de anumite interese economice divergente privind dreptul de proprietate asupra unor imobile.

– s-a folosit adesea, pentru perioada de după Al Doilea Război Mondial, tehnica interviului, achiziționând, cu această ocazie, zeci de poze și vederi vechi, unele unicat, din județ (Râmnicu Vâlcea, Drăgășani, Brezoi, Băbeni, Ocnele Mari, Călimănești) și am primit peste 70 de declarații pe propria răspundere de la trăitorii catolici din acea perioadă, care se pot folosi ca suport pentru o mai amplă ediție tipărită;

– s-au prezentat pentru prima dată toate inscripțiile funerare existente în Cimitirul Catolic, sprijinindu-i, în acest fel, pe cei care își caută strămoșii, dar și pe cercetătorii care vor aprofunda genealogia unor familii catolice;

Demersul nostru este, în mod cert, doar un început de drum. În timp, el va fi continuat de alți cercetători și vor fi scoase la lumină noi surse documentare. Orice studii sau lucrări pe această temă sunt binevenite. Am convingerea că, în pofida unor clerici doritori să-și păstreze privilegiile lumești, tot mai mulți credincioși vor susține ecumenismul modern, ideea de apropiere între Biserica Ortodoxă și Biserica Catolică, oamenii simpli dorind UNITATE CREȘTINĂ.

Curriculum vitae

INFORMAȚII PERSONALE

Emilian Valentin Frâncu

 No. 7, Petre Bardașu Street, Râmnicu Vâlcea (Romania)

 +40 771 592 046

 emilianfrancu@yahoo.ro

Sex M | Data nașterii 13/02/1956 | Naționalitatea Română

EXPERIENȚA PROFESIONALĂ

-
1981–1995	Inginer, șef CTC

Direcția de Poștă și Telecomunicații Vâlcea
Tipul activității sau sectorul de activitate - Comunicații |
| 1995–2004 | Director General
SC REGAL SRL (RTV Vâlcea 1)
Tipul activității sau sectorul de activitate - Comunicații și mass-media
(radio și Tv) |
| 2004–2008 | Deputat
Parlamentul României, Camera Deputaților
Tipul activității sau sectorul de activitate - Legislativ |
| 2008–2012 | Senator
Parlamentul României
Tipul activității sau sectorul de activitate - Legislativ |
| 2012–2014 | Primar
Primăria Râmnicu Vâlcea
Tipul activității sau sectorul de activitate – Administrație publică locală |

2016–Prezent **Manager Marketing**
SC Filmar SRL
Tipul activității sau sectorul de activitate - Coordonator producție filme și emisiuni Tv; publicitate; mass-media

EDUCAȚIE ȘI FORMARE

1976–1981 **Inginer**
Electronică, Telecomunicații
Institutul Politehnic București, Facultatea de Electronică și Telecomunicații

1997–2001 **Jurist**
Universitatea Ecologică București, Facultatea de Drept
Drept civil, penal, proceduri

2004–2006 **Master în Dreptul Instituțiilor Publice**
Universitatea Lucian Blaga, Sibiu, Facultatea de Drept
Drept administrativ

2004–2006 **Master in management**
Universitatea Constantin Brâncoveanu, Facultatea de Management
Management, teorii economice

2010–Prezent **Doctorand**
Academia A.I. Cuza, Facultatea de Drept, București
Statutul profesional al jurnalistului

2010–Prezent **Doctorand**
Universitatea Valahia, Târgoviște, Facultatea de Istorie
Istoria

Activități și competențe legate indirect de domeniul ISTORIE

-În perioada când am fost directorul Radioteleviziunii Vâlcea 1 (1993-2005) am adunat toate jurnalele de știri, în ordine cronologică și tematică, realizând lunar o CRONICĂ audio-video a vieții din județ, care și acum reprezintă arhiva de bază a instituției.

-Am dotat apoi, Muzeul Județean de Istorie, Arhivele Naționale - Filiala Vâlcea și Biblioteca Județeană cu aparate de redare audio și video, inclusiv televizoare, **înființând la aceste instituții, în premieră națională, arhive audio-vizuale** pe care apoi, timp de câțiva ani, le-am dotat cu casete video suport ale cronicilor lunare de evenimente.

-Toate premiile și medaliile de aur și argint obținute la concursurile naționale și internaționale de filatelie le-am obținut în perioada 1970-2001 cu exponate legate de istoria unor domenii:

„Istoria comunicațiilor”, „Istoria aviației românești”, „De la tam-tam la racheta cosmică (o Istorie a serviciilor poștale sau de curierat)”, „Tricolorul românesc pe trimiterile poștale”.

- În fiecare an, din 1995 până în prezent am acordat un mare premiu pentru activitatea în domeniul **crecetării istorice** cu ocazia Galei premiilor culturii vâlcene, prin Fundația Vâlcea 1, sprijinindu-i în acest fel pe cei care aveau realități în domeniu (arheologie, articole științifice, cărți, management instituțional) tineri sau istorici consacrați.

-Am fost pionier în domeniul realizării unor lucrări enciclopedice despre oamenii, locurile și istoria județului Vâlcea, singur sau în colaborare (Râmnicu Vâlcea - Mică Enciclopedie / în 4 volume, Enciclopedia județului Vâlcea / în 3 volume, Istoria județului Vâlcea / în 2 volume, Istoria școlii vâlcene / 1 volum etc....).

-Filmele documentare realizate între anii 1993 și 2005, cât timp am fost directorul televiziunii locale, au avut, majoritatea, subiecte legate de istoria județului: Potecașii de la Vioareștii Slătioarei, Urșani - templu al libertății țărănești, Mircea cel Bătrân - ctitor de țară, Istoria Râmnicului, I.G. Duca – un destin asumat, Petrache Poenaru - inventatorul stiloului, Constantin Brâncoveanu - martir al neamului, Mănăstiri și schituri vâlcene. Multe din ele au primit premii sau mențiuni în concursurile regionale sau naționale de profil

COMPETENȚE PERSONALE

Limba maternă

Româna

Alte limbi cunoscute

ÎNȚELEGERE		VORBIRE		SCRIERE
Ascultare	Citire	Participare la conversație	Discurs oral	Exprimare scrisă
Avansat	Avansat	Avansat	Avansat	Avansat
Avansat	Avansat	Avansat	Avansat	Avansat

Engleză

Franceză

Competențe și abilități sociale

1998 – prezent - Am înființat și conduc Fundația „VALCEA 1” prin care am acordat anual premii de excelență și am organizat acțiuni de binefacere

1988 – prezent - Sunt președintele filialei Vâlcea a Asociației Filateliștilor din România;

1991 - 2000 – membru în Societatea Ziariștilor din România (SZR) și în Organizația Internațională a Jurnaliștilor (OIJ); membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din 2011

	<p>1996 - 2004 – vicepreședintele filialei Vâlcea a Asociației Generale a Inginerilor din România (AGIR)</p> <p>2000 – 2014 – Am dialogat cu cetățenii veniți în audiențe și am rezolvat multe probleme sociale, individuale sau de grup, ce mi-au fost transmise</p>
<p>Competențe și aptitudini organizatorice</p>	<p>1990 - prezent – am înființat posturi de RTv, publicații și firme pe care le-am și condus.</p> <p>1991 - 2014 – am format și condus structuri politice la nivel național și județean (PAC, PNL)</p> <p>1993 - 1994 – Am înființat secțiile audiovizuale (premieră națională pentru filialele județene) la Muzeul Județean de Istorie, la Arhivele Naționale Vâlcea și la Biblioteca Județeană “<u>Antim Ivireanu</u>”, prin donații de aparatură și casete audio-video .</p> <p>2011-2013 – am fost ales vicepreședinte al Uniunii Interparlamentare (structură internațională similară ONU, la nivel Parlamentar).</p>
<p>Competențe și aptitudini tehnice</p>	<p>Utilizare de aparatură de filmat și producție audio-video</p> <p>Depanare și proiectare aparatură electronică</p>
<p>Competențe de utilizare a calculatorului</p>	<p>Cunoștințe de utilizare a programelor Microsoft Office</p>
<p>Alte competențe</p>	<p>1983 – Curs de specializare (3 luni) la CEPECA - Academia Ștefan Gheorghiu: “Metode și tehnici de organizare și conducere a activității de invenții și inovații”. Am dobândit competențe în realizarea înscrierii la OSIM a dosarelor cu invenții și inovații.</p> <p>2011 – Absolvent al Colegiului Național de Afaceri Interne (1 an). Am dobândit competențe în activități de protejare a persoanelor și patrimoniului. Am învățat mai bine cum să promovez legi și alte acte normative în Parlament.</p>

2011 – Curs de specializare în Relații Internaționale la **Institutul Diplomatic Român** (6 luni). Am dobândit competențe în domeniul diplomației și dialogului cu organizații nonguvernamentale.

Permis de
conducere

B

Informații
suplimentare

1975 – normă de candidat de maestru la șah.

1970 – 2004 premii la expoziții filatelice regionale și naționale (aur, vermeil, argint).

1975 – 1989: numeroase premii naționale și regionale la concursurile de cultură generală, ca reprezentant al județului Valcea.

2012 – **Medalia “ Crucea Sf. Andrei “** acordată de Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române prin Preafericitul Patriarh Daniel, pentru contribuția la promovarea legii prin care ziua de 30 noiembrie (Ziua Sf. Andrei) a devenit sărbătoare națională și zi nelucrătoare precum și pentru sprijinul acordat activităților caritabile.

2005 – fondator al Academiei Olimpice Române, filiala Vâlcea.

2012 – **membru al Academiei Oamenilor de Știință din Romania** – filiala Pitești.

2012– membru fondator al Asociației Jurnaliștilor de Turism din Oltenia.

Competențe și
aptitudini artistice
și profesionale

Premiul "Crisalide" în domeniul creației literare (1969).

1995 – premiul “Penna dell Amicizia” la Festivalul Internațional de Film Turistic, Călimănești.

2001 – premiul I la Festivalul Internațional de film Eco-Etno-Folk cu filmul **Urșani - Templu al libertății țărănești**.

2001 – mențiune cu filmul „O lecție de presă” la Festivalul internațional al posturilor locale de radio și televiziune MITIL, Vevey, Elveția.

- alte premii la festivaluri regionale și naționale cu diverse filme Tv (filme documentare de referință : **I.G. Duca – un destin asumat**; Istoria Râmnicului etc).

1990-2016 – articole în diverse publicații locale și regionale; (Reporter, Corespondent-Alutus, Accent etc.)

1993-2016 – am realizat și produs emisiuni Tv. și filme documentare pentru TV Vâlcea1 (Regal SRL, Filmar SRL).

Autor al lucrării „Probleme de fizică pentru clasa a X-a” - 1985, Editura Pedagogică

Coautor al lucrării “**Râmnicu Vâlcea - mică enciclopedie**” (4 vol.), 2003, Ed. Conphys – împreună cu Ion Măldărescu;

Coautor al lucrării “**Istoria învățământului vâlcean**” (suport electronic), 2005, în colaborare cu prof. Gheorghe Simeanu;

Director, în perioada 1991-2004, al publicațiilor "Corespondent", "Accent", "Săgeata Liberală", "Vâlcea magazin de la A la Z" etc.

Coautor al lucrării “**Istoria comunității catolice din județul Vâlcea**”, 2007, Ed. Conphys - împreună cu Corneliu Tamaș.

Coautor al lucrării „**Enciclopedia județului Vâlcea**” (3 volume), împreună cu Ion Soare, Ed. Fortuna 2010-2017.

Autor al lucrării “Specificul raportului de muncă ale jurnalistului” în Revista Română de Dreptul Muncii nr. 2 din 2011 și autor al lucrării „Noțiuni generale privind contractul individual de muncă al jurnalistului” în Revista Română de Dreptul Muncii nr. 5 din 2012.

Coautor al lucrării „**Istoria județului Vâlcea**” (două volume), împreună cu Tamaș Corneliu, Ed. Conphys, 2012.

Autor al lucrării “**Catolicii din județul Vâlcea în sec. al XIX-lea**”, în Revista de Istorie a Muscelului 2012, Ed. Universității din Pitești, Câmpulung.

Autor al lucrării “**Activitatea Bisericii Catolice în perioada interbelică**”, în Revista de Istorie a Muscelului, 2012, Ed. Universității din Pitești, Câmpulung.

Autor al lucrării “**Date noi privind biserica Sfântul Dumitru din Râmnicu Vâlcea**”, în Buridava X, Râmnicu Vâlcea, 2012

Autor al lucrării „**Istoriografia Bisericii Catolice din județul Vâlcea**” în revista științifică Buridava, XI, Ed. Conphys, 2014.

Autor al lucrării „Elements of Comparative Law on Media and Professional Status of Journalists” Cluj-Napoca, 2015.

Autor al lucrării „**Aspecte privind comunitatea catolică din județul Vâlcea**”, în revista științifică Buridava, XII/2, Ed. Offsetcolor, 2015.

Listă publicații rezultate în urma cercetării doctorale

Autor

1. *Catolicii din județul Vâlcea în secolul XIX*, în Revista de Istorie a Muscelului. Studii și comunicări, 2012, p. 102-113.
2. *Activitatea Bisericii Catolice din județul Vâlcea în perioada interbelică*, în Revista de Istorie a Muscelului. Studii și comunicări, 2012, p. 114-124.
3. *Istoriografia Bisericii Catolice în județul Vâlcea*, în Buridava. Studii și materiale, XI, 2013-2014, p. 268-295.
4. *Aspecte privind comunitatea catolică din județul Vâlcea*, în Buridava. Studii și materiale, XII.2, 2015-2016, p. 29-48.

Co-autor

1. *Date noi privind biserica Sf. Dumitru din Rm. Vâlcea*, în Buridava. Studii și materiale, X, 2012, p. 136-142 (în colaborare cu Claudiu Aurel Tulugea).

Lista tuturor lucrărilor publicate de doctorand

Autor al lucrării „Probleme de fizică pentru clasa a X-a” - 1985, Editura Pedagogică

Coautor al lucrării „*Râmnicu Vâlcea – mică enciclopedie*“ (4 vol.), 2003, Ed. Conphys – împreună cu Ion Măldărescu;

Coautor al lucrării „*Istoria învățământului vâlcean*“ (suport electronic), 2005, în colaborare cu prof. Gheorghe Simeanu;

Coautor al lucrării „*Istoria comunității catolice din județul Vâlcea*“, 2007, Ed. Conphys - împreună cu Corneliu Tamaș.

Coautor al lucrării „*Enciclopedia județului Vâlcea*“ (3 volume), împreună cu Ion Soare, Ed. Fortuna, 2010-2017.

Autor al lucrării „*Specificul raportului de muncă al jurnalistului*” în Revista Română de Dreptul Muncii nr. 2 din 2011

Autor al lucrării „*Noțiuni generale privind contractul individual de muncă al jurnalistului*” în Revista Română de Dreptul Muncii nr. 5 din 2012

Coautor al lucrării „*Istoria județului Vâlcea*“ (două volume), împreună cu Tamaș Corneliu, Ed. Conphys, 2012

Autor al lucrării „*Catolicii din județul Vâlcea în sec. al XIX-lea*“, în *Revista de Istorie a Muscelului* 2012, Ed. Universității din Pitești, Câmpulung.

Autor al lucrării „*Activitatea Bisericii Catolice în perioada interbelică*“, în *Revista de Istorie a Muscelului*, 2012, Ed. Universității din Pitești, Câmpulung.

Coautor al lucrării „*Date noi privind biserica Sfântul Dumitru din Râmnicu Vâlcea*“, (împreună cu Claudiu Tulugea) în *Buridava*, X, Râmnicu Vâlcea, 2012

Autor al lucrării „*Istoriografia Bisericii Catolice din județul Vâlcea*“ în revista științifică *Buridava*, XI, Ed. Conphys, 2014.

Autor al lucrării „*Elements of Comparative Law on Media and Professional Status of Journalists*” Cluj-Napoca, 2015

Autor al lucrării „*Aspecte privind comunitatea catolică din județul Vâlcea*“, în revista științifică *Buridava*, XII/2, Ed. Offsetcolor, 2015/2016.

**MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION
VALAHIA UNIVERSITY FROM TÂRGOVIȘTE
IOSUD - DOCTORAL SCHOOL OF ECONOMICS AND HUMANITIES
Domain: HISTORY**

**HISTORY OF THE CATHOLIC CHURCH
IN VÂLCEA COUNTY**

SUMMARY

**PhD SUPERVISOR:
Professor Ioan OPRIȘ**

**PhD CANDIDATE:
Emilian Valentin FRÂNCU**

**TÂRGOVIȘTE
2017**

CONTENTS

ABBREVIATIONS	5
ARGUMENT	6
CHAPTER I	
GEOGRAFICAL ENVIRONMENT	19
I.1. Delimitation of the place.....	19
I.2. Relief.....	19
I.2.1. Mountains.....	20
I.2.2. Hills.....	22
I.2.3. Depressions.....	23
I.3. Waters	25
I.4. Climate	27
I.5. Underground resources	30
I.6. Soils	31
I.7. Vegetation	33
I.8. Fauna	34
I.9. Nature reserves and protected areas	36
I.10. Population	37
CHAPTER II	
THE HISTORIOGRAPHY OF THE CATHOLIC CHURCH FROM VALCEA COUNTY	42
CHAPTER III	
THE BEGINNING OF THE CATHOLICISM IN THE COUNTY.....	88
III.1. Assumptions on the first Catholic places of worship.....	88
III.2. Testimonies and documents about Catholics in Valcea in the 14 th and 16 th centuries	107
CHAPTER IV	
THE DEVELOPMENT OF THE CATHOLIC CHURCH in the 17 th and 18 th centuries	127
IV.1. Foreign travelers about the Catholics in Valcea	127

IV.2. Under foreign occupation	140
IV.3. Strengthening of the Catholic Church in the 18 th century	160
IV.4. Râmnic transformation	185
CHAPTER V	
CATHOLICISM IN VALCEA IN THE 19 th CENTURY	192
V.1. Catholics, elements to strengthen the capitalist relations of production	192
V.2. Catholic educational institutions	218
V.3. Catholics in the county in the 19 th century	223
CHAPTER VI	
ROMAN-CATHOLIC CHURCH IN THE 20 th CENTURY	231
VI.1. The prewar period	231
VI.2. The interwar period	250
VI.3. The communist period	273
VI.4. The post-revolution period.....	283
VI.5. Catholics on the Lotru Valley.....	305
CHAPTER VII	
THE GREEK-CATHOLIC COMMUNITY	321
VII.1. The persecuted church	321
VII.2. The revival of the Greek Catholic Church in Valcea County	331
CONCLUSIONS	352
REFERENCES ..	372
Glossary	387
List of tables	394
List of annexes.....	395
ANNEXES	396
List of maps and graphics.....	497
List of photos	498
Photos	503

Keywords: church, ecumenism, Roman – Catholic, Greek - Catholic, Râmnicu Vâlcea, History, Vâlcea County, Brezoi, Pesceana, community, Catholicism, Franciscans.

SUMMARY

The work "**HISTORY OF THE CATHOLIC CHURCH IN VALCEA COUNTY**" aims to bring new things in scientific research related to the coexistence, for centuries, in Vâlcea County, of some people who had different denominations as the majority, but who managed to understand and build together a welcome area and they also managed not to give rise to religious conflicts.

There is a major subjective reason in choosing the theme, namely my father's wish, grandson of a Greek-Catholic priest, born in the neighborhood of Blaj - Little Rome, who wanted to give a moral support to the Catholic community in Vâlcea County. Cornel Frâncu, my father, was born in 1908, so he was only 10 when he took part in the event on December 1st, 1918. He was the signatory of the act of The Great Union, on behalf of the children from Transylvania, being guided then by his uncle, Amos Frâncu² the one who organized the Transylvanian Romanian National Guards in order to prepare those events of great national experience. In their memory, I felt I had a moral duty, almost as a will, to follow in time, the evolution of the Catholic Church in the geographical area where I was born and I still live.

Last but not least in importance, loving Râmnic and Vâlcea County, to which I have dedicated most of my history works, I have also tried to present from another perspective the developments in this area, which is so rich in monuments and places.

Thematically, I tried to emphasize, through a new approach, the role played in the economic, social and cultural development of Vâlcea County by the Catholic Church and by the Catholic community, who hastened the formation of capitalist relations of production, of some necessary cultural-social institutions (schools, hospital, theater, notary etc.) and caused the appearance, to the residents, of some deeper national feelings.

² Ion I. Lapedatu, *Memories*, European Institute Publishing-house, Iasi, 1998 (edition by Ioan Opreș), p.251: "Frâncu Amos (1865-1933), a lawyer in Sibiu and Cluj, awarded in the process of Memorandum. He was the President of the Romanian National Council from Cluj, organizer of its troops (1918). Fierce defender of the interests of the inhabitants of the Apuseni Mountains".

The work is part of a larger cultural project "*Râmnic - center of the Romanian ecumenism*" for which it had already been found location, financial and logistical support from the part of the City Hall and which aims, among others, to promote concrete actions to attract tourists. I have found understanding even at The History Museum when they agreed that all the objects and documents gathered to be hosted and prepared to be presented in thematic exhibitions.

I had some problems at the beginning of the research, because of the scarcity of the documents, and I had to apply to the method of logical deduction and to geographical and regressive methods.

Just for the period of the 16th and 19th centuries I managed to find several documents to assist the work in the archives researched, but most of them were only documents to strengthen the property or related to trade activity, so that I had to make a rigorous choice of the materials used in the work.

For the contemporary period, I substituted the unexpected lack of the published thematic works, walking personally on the footsteps of the representatives of these communities. I visited their parish houses, places of worship, cemeteries and social, educational or cultural institutions, set up in time and escaped from the fury of demolition.

I had the chance to talk directly with more than 250 people who live in this area, Catholics, Protestants and Orthodox. Italian, Hungarian, Slovak, Bulgarian and German names allowed me to use linguistic inferences, assuming that I had to deal with people of Catholic religion, something that I validated during the discussions, in most of the cases.

I raised, on this occasion, numerous testimonies which, being written down on paper in the form of affidavits, I could form a small personal file, which might give a touch of color to our final presentation, but it also helped me to make a more rigorous presentation of the recent events. I gathered here small objects and photographs that had been given to me during the discussions.

I found plenty of small works, which even tangentially, reminded of the Catholic Church or the community studied here. Thus, more than 350 bibliographic distinct references were found to strengthen the scientific nature of the work.

The object of the research was deepened by studying many bibliographic sources or after having established the necessity of analyzing the chosen theme, based on some epistemological interrogations: **What is the role of the Catholic community in the evolution of the society in Vâlcea County? Were there any interdenominational conflicts?**

When I researched the archives – Bucharest, Sibiu, Râmnicu Vâlcea, Brezoi, Malaia, Voineasa, Pesceana, Craiova, Pitești – I preferred to file the documents studied. I thought that besides the fact that these sheets can be easily used in the development of the work, they can also be used later to other projects.

I want to mention that some chapters of the work have already been a support for some articles which have already been published in various scientific magazines in the country – as I was asked at the beginning of the chosen theme.

The files studied at the National Archives Service from Vâlcea County, and those found in the archives of the parish, represent the main source of the research. I have assisted actively at the creation of some Catholic parish archives, which gave me the opportunity to bring new documents to the attention of the researchers, even if the archival funds were sometimes poor in historical information.

The volumes such as *Foreign Travelers About the Romanian Principalities*, *The Catalog of The Romanian Documents from the National Archives*, *Documents on the History of Romania (DIR)*, *Documenta Romaniae Historica (DRH)*, *Hurmuzaki Collection*, censuses, directories, sources providing an objective outside image on the social life in Vâlcea County, helped me to have a more accurate vision of the daily activity, including religious, of the communities in the county, as it was described by figures who passed through the Romanian Principalities, but also an internal vision through the documents issued by rulers or nobles. Thematic studies published by famous historians (Iorga, Panaitescu, Xenopol, Giurescu, Pascu, Holban, Papacostea etc.) offered me the scientific support to better understand The Middle Ages and the involvement of the Romanian Catholic community in the course of the analyzed events. Some extracts from the studies published by valuable local historians about the Catholic community, in different periods of time, were of great help (Aurel Sacerdoțeanu, Cornel and Veronica Tamaș, Nicolae Banică-Ologu, Ion Soare, Gheorghe Dumitrașcu, Petre Bardașu, Dinica Ciobotea etc.).

By consulting the sources of international literature I completed my knowledge about Orthodoxy, Catholicism, knighthood and religious orders.

I thought the architecture of the work as a whole, where the chapters have both logical and chronological continuity, and it is structured in 7 chapters, preceded by the Argument.

The Conclusions, Annexes, References – placed at the end of the work, give the reader the opportunity to know directly a part of the author's own contribution and his research work.

In the first chapter, "**The geographical environment**", there is a description of the area of Vâlcea County. At the end of the chapter I insisted on the population structure of the county and on its opportunities of cultural development (newspapers, television, libraries, etc.) that transformed the reputation acquired by Râmnic in the eighteenth century from "*capital of printers*" in "*capital of the local Romanian media*" (the highest density of media institutions in the country per capita). I insisted on issues demonstrating that these places were of great interest (natural environment, riches of all kinds, welcoming population etc.) for the foreigners passing through the area, argument for the early settlement in these parts of the Catholic Germans, followed by Hungarians, Armenians, Bulgarians, Italians, etc.

In the second chapter, "**The Historiography of the Catholic Church from Vâlcea County**", I tried to complete a unique step in Oltenia, namely I presented exhaustively the historiography linked to the Catholic Church of a single county in the region and just from the area with deep Orthodox traditions from Vâlcea (perhaps surprisingly to some people, the county with the most churches, monasteries and hermitages in the country, relative to the population). As a whole, over 130 papers, books or magazines were presented in this chapter and tabulated starting with *The Latin census* found in the National Archives Service from Sibiu County and ending with works published in the spring of 2016.

Chapter III, "**The Beginning of the Catholicism in Vâlcea County**" was divided into two subsections entitled "*Assumptions about Catholic places of worship*" and "*Testimonies and documents about Catholics in Vâlcea in the 14th and 16th centuries*". If the first chapter is based more on inferences and analogies of the language and place names, the second is based on reliable information, which gives consistency to the scientific approach.

It is worthy of note that the first information about the Catholics from the county are actually the first information about the inhabitants of this area and of the written testimony of Râmnic and of the county.

In the first part of the chapter, since we talk about assumptions and controversial issues, I presented antithetically the views of the historians without stating my opinion on either of the variants, because the discovery of new elements will help clarify everything in the future:

- the settlement of the Germans in Vâlcea since the 13th century;
- the foundation of Wallachia by Radu Negru Voda around 1290 (The Franciscans Chronicle);
- the existence of a small Catholic church on the Capela Hill in Râmnic, or on the site of the present Orthodox church, "St. Demetrius". (Gh. Ionescu – Pavel Chihaiia);

- the construction of a church of the Cathars in Govora (A.Sacerdoțeanu – A Trajanescu);
- the existence of a ruler, Nicolae, at Remechea, converted to Catholicism in 1345 (N. Iorga);

Of all these issues, I insisted more on the idea, which I also joined, that there have been a strong community of Germans in Râmnic since the 14th century, who contributed decisively to the development of the urban settlement and because they were Catholics, they built a place of worship, most probably on the site of the present church “St. Demetrius”.

The second section presents certain documents of historical attesting in the charters of Mircea the Elder: May 20, 1388 for Râmnic and Călimănești, January 8, 1392 for Vâlcea County. German names appear as witnesses in all these documents, which demonstrate the respect that they already gained in the community. The German craftsmen come together in guilds, the Catholic merchants settled in Râmnic receive facilities from the lordship and develop, together with those from Transylvania, beneficial trade for both sides, contributing significantly to the economic development of the area. References to the Catholic families living in Vâlcea and their religious activity are also given.

Chapter IV, entitled **“The Development of the Catholic Church in the 17th and 18th centuries”** was divided into five subchapters.

The first, *“Foreign travelers, about the Catholics from Vâlcea”* presents writings of some travelers, especially Westerners, mostly Catholics, about Vâlcea. It is highlighted both the tolerance of the Romanians towards foreigners and the regret that the Catholic families, settled in Râmnic, became fewer with the years. If from the documents submitted, it appears that at the beginning of the 18th century, they still had a priest and therefore a place of worship, at the end of the century, it is described as being in ruins. During the same period, the Orthodox Bishop Ilarion is defrocked, in 1705, because he allows the Catholics to bury their dead in the Orthodox cemetery and to raise their own chapel. It is the first major conflict between the two communities.

Subchapter II, *“Under foreign occupation”*, presents the situation of the Catholic community during the Austrian rule in Oltenia. The period between 1719 and 1739 is a prosperous one for the Catholics. Even in the heart of the city, Anthony Baratul buys properties that he unites and builds between 1722 and 1730 a Catholic place of worship, made of stone, dedicated to “St. Anton”. I insisted on the description of the building because “Bărăția” (Catholic Church) has been since then the center of the Catholic religious life in the county. By analyzing the original text, I dismantled the view expressed by some historians as the Catholics were dissatisfied with the population's attitude towards them, showing that they actually used to complain to their superiors

that they were not supported more by their own hierarchy. The Catholics, as homeowners, evidenced themselves by developing an original medieval urbanism in Râmnic. The city was fortified and there were made major infrastructure works throughout the county. *Via Carolina* is built, under the coordination of the engineer captain Friedrich Schwantz, the road along the Olt river, a river also used for sailing. He also draws between 1719 and 1722 the first map of Oltenia, made with scientific rigor. Being good householders, the Germans introduce Austrian rigor in administration, in collecting the taxes and they establish new institutions: the hospital, notary - each village having its own stamp, civil service, postal service etc.

Subchapter III, "*The Strengthening of the Catholic Church in the 18th Century*" records an increasing influence of the religious orientation to the city life. The number of Catholic families significantly increases because of a strong coming of "chiproviceni" (Bulgarian and Serbian Catholics, driven away by persecution from the south of the Danube), during the 18th century. By 1739, proving to be good merchants, they get more favors from the lordship and documents that Catholics acquire land and buildings in the city grow exponentially. Some of the documents presented about "chiproviceni" bring a unique image on their role in the development of the county, and their engagement in the restoration of some Orthodox churches. Having both monastery and church dedicated to St. Anton, they hold their services regularly and form a school for Franciscan monks inside the monastery. The influence they have in the city is demonstrated by the fact that they succeed in having positions in the city administration, the most famous example being Antonie Marstaller appointed governor. I presented the list of the priests who served „St. Anthony“ church from Râmnic, from 1721 until the end of the century.

The research carried out at the National Archives Service from Vâlcea County, Vâlcea County Court fund and Vâlcea Prefecture fund, for the period 1830-1860, allowed me, in the last subchapter, "*Râmnic transformation*" to show, based on the numerous documents I found, as the city is gradually changing both as aspect and mentality, becoming an active commercial center. Processes for proprietary often occur between the Catholics and local people. Commercial companies also appear. The integration of Catholics in the great mass of the Orthodox inhabitants of the area continues through intermarriage and trade associations.

Chapter V, "**Catholicism in Vâlcea County in the 19th century**", is divided into three subchapters. In the first, "*The Catholics, elements to strengthen the capitalist relations of production*", I showed the ways in which Catholics in the city renew and strengthen the actions of the little bourgeoisie in the town, disturbing in a way the privileges of the landowners in the

county or of the Orthodox clergy. Many Catholic families send their children abroad, from where they return with new ideas of nation, revolution, unity, which is proved by the number of Catholics participating in patriotic events in the county. They join the National Guard in 1848, sing revolutionary hymns along with Anton Pann in Zăvoi park, receive enthusiastically Cuza in his two visits to the city, participate as volunteers in the Romanian army in 1877. It is worth of note that the disaster from 1847 (the devastating fire started from a deposit of dry wood of a Catholic carpenter of Austrian origin) made the local owners along with the German ones, at a time of strong town planning, build in the city numerous new, stylish, durable and made of stone buildings,

In subchapter II, "*Catholic Educational Institutions*", the documents found in the archives of the parish support the development stages of the Catholic school attached to „St. Anton“ church. The Franciscan monastery, since its establishment, has been careful to have teachers for those who wanted to learn to read and write. Only in 1824, a Catholic school with 70 seats officially opens, and Romanian was the language of teaching. There are many unpublished information about the Catholic Church, the first mixed primary school in the city and about other educational institutions opened by the Catholic Church here: kindergarten, denominational etc.

The last chapter "*Catholics in the county in the 19th century*," presents the evolution of the Catholic communities in Drăgășani, Ocnele Mari and Brezoi. In Brezoi area, hundreds of Italian immigrants came in the second half of the century, attracted by the development of a prosperous logging activity, on the Lotru Valley. The religious life in the city was provided, at the beginning, by the priests who came from Râmnic, and who were supported constantly by the Catholic leaders of the land forestry companies (Giovanni Stagni and Carol Novak).

Chapter VI, "**The Roman Catholic Church in the 20th century**", is divided into five parts.

The first, "*The Prewar Period*", presents some of the impressions of Bishop Raymund Netzhammer related to the visits to different places in Vâlcea for various religious ceremonies. Many powerful intellectuals are now presented, such as Antonio Coppetti, Italian architect and entrepreneur, who left the most beautiful buildings to the city, which, even today, are landmarks to visitors. Many Italian families finance, during this period, cultural institutions and the erection of buildings and monuments in Valcea. Hundreds of Italian families came here, from northern Italy, at the beginning of the century, families who worked for several years at Râmnicu Vâlcea-Sibiu railway, constructed on the Olt Valley. I also presented the information about the drama

lived by Iosif Bonov, a Catholic priest arrested at the beginning of the War, who remained marked for life after this unfortunate situation.

Subchapter II, "*The Interwar Period*", is illustrated with unpublished information gathered from the archives of the Roman Catholic parish of Râmnic: fundraising for charities, visits of some hierarchs of the Church, reorganization of the Catholic cemetery. The Catholic Church has been actively involved in helping Polish refugees housed in camps in Drăgășani, Calimanești, Govora, Ocele Mari, Olănești, Slatina, etc., after Poland was occupied by Nazi Germany in 1939. I presented numerous archival documents as to accurately illustrate the effort of the Catholic priest from Râmnic and Brezoi to alleviate the pains of those being in suffering, far away from their homes.

For the third chapter, "*The Communist Period*," I talked with dozens of older Catholics, with those who lived during that period or their descendants. Thus I made a picture on the suffering and humiliation the people in the city were subjected to (and not only Catholics). „St. Anton“ church was "hidden" being surrounded by blocks of flats, all the properties have been confiscated and given to the persons designated by the party or to some handicraft cooperatives. Fearing a total breaking of relations with the Vatican, the Roman Catholic Church was allowed, however, to continue their work under great austerity. Many Catholic and Orthodox priests were persecuted, some of them perishing in prisons. I also presented the documents by which the Catholic Church in Râmnic is gradually stripped of all its possessions. There are rare documents and they were carefully preserved in the archives of the archdiocese in order to have chances to recover some of the goods in the future.

For the post-revolutionary period, I researched Catholic institutions, presenting them as I found them („St. Anthony“ church from Râmnicu Vâlcea, "St. Joan Antide" kindergarten - teaching also in Italian, "St. . Augustina" medical clinic, the library of the parish, "Cetățuia" Catholic cemetery - transcribing from each tombstone the engraved text in order to help those who are looking for their ancestors). I also presented the biography of the priests and the outstanding charity or processions made during this period.

The last subchapter "*Catholics on the Lotru Valley*" brings new items taken from the archives of Orthodox churches from Malaia and Voineasa, churches built with donations of the Catholics in the area, some of them making their mixed families here. In 1935, the Roman-Catholic church dedicated to *St. Anton*, was built in Brezoi. In 2011, the priest Gilbert Iavorschi and the mayor Robert Shell, from Brezoi, managed to raise, in the vicinity of D.N. 7, a monument reproducing

the Grotto of Lourdes, where it is said that Virgin Mary showed herself. Jacques Perrier the Bishop of Lourdes and the Bishop Gherasim of Râmnic participated in the consecration. It was a sign of rapprochement between the two Churches which was really appreciated by the people taking part in the event. Catholics established here charitable organizations and a kindergarten.

Chapter VII, entitled "**The Greek-Catholic Community**" has two distinct parts. The first, "*The Persecuted Church*", presents the work of this community, composed at the beginning of the workers arrived in Brezoi in the late nineteenth century, from the provinces of the Austro-Hungarian Empire (especially from Transylvania). In 1933, there were 350 Greek-Catholic workers brought from Dej who were working in "Carpatina" sawmill. They manage to build their own church dedicated to St. George in 1942. In 1948, most of them were forced to convert to Orthodoxy and they lost their church. I presented, using direct and unpublished testimony, received from one of the priests of the convent, the case of the nuns brought from Lugoj and Blaj at Bistrita Monastery from Vâlcea and who were deported and sent to work in Bărăgan.

In the second part, I highlighted a new face of this Church, which became legal after the Revolution. Immediately after the Revolution, the congregation with 70 parishioners was remade in Brezoi. In 2011, after a long process, the Catholics received the church back, but a few years later, at the High Court of Cassation and Justice, it was definitively attributed to the Orthodox Church, and the Catholics received as compensation only its material value.

On July 6, 2001, 41 Greek-Catholic parishioners, mostly workers on the chemical platform, and who had come here from all over the country in previous years, founded the parish in Vâlcea and chose a first Parish Council. On May 20, 2005, they laid the foundation stone of a church dedicated to St. Rita and the Assumption in the presence of The Blessed Lucian Mureșan, The Metropolitan. Although they encountered many obstacles, they managed to finish the church which was consecrated on October 1, 2006. In 2013, Rm. Vâlcea twinned ecclesiastically, with the Italian town of Cascia, the birthplace of St. Rita and the church received the relics of the saint, being the only church, outside Italy, who has ever received such a donation. The parish obtained from the City Hall in 2014, a plot of 263 square meters for the building of a Social Centre of Help for people in need.

At the beginning of 2005, a big interfaith conflict started at Pesceana, Vâlcea County. Although the Orthodox Church in the village, at Lupoiaia, had been rebuilt with great efforts by parishioners, coordinated by the Orthodox priest there, Victor Tudor, shortly after, he was

banished by the Diocese of Râmnic and, after arriving in Blaj, he converted to the Greek Catholic Church together with 358 parishioners from the area.

Since then, those who had changed their religious orientation have had the feeling of being persecuted. They were no longer allowed to enter the church and bury their dead in the cemetery of the village, and, unique case in history, the Orthodox Church from the Diocese of Ramnic employed a security company to "defend" the cemetery! The US Embassy and the international media also involved in the case. However, after several months, the conflict was settled, avoiding the violence that foreshadowed.

With the help of Blaj Mitropoly, the priest Victor Tudor bought land and a house in the village Lupoiaia, which was equipped and consecrated chapel, and on December 27, 2005 the first Greek-Catholic religious service was officiated in the village. The construction of their own church, dedicated to "Padre Pio" and to "The Mother of God in the Church" progressed with difficulty due to the lack of funds, only in 2017 they finished the painting of the exterior of the building.

A short analysis of catholic people demographic evolution is also presented.

The **conclusions** of the research end our approach.

In the Annexes at the end of the thesis, there are relevant documents found in the archives, that we have found necessary to be submitted for a better understanding of the chosen theme (statute of Greek Catholic parish in Râmnic, donations of local leaders, the diary of the Catholic community in Brezoi, from the period 1935-1945, Convent of the Râmnic – written by the Franciscan monk Blasius Kleiner etc.) and a list of inscriptions on tombstones in the Catholic cemetery, situated in the north of the city. In ANNEX XVI, "*Testimonies*" I presented a small part of the self-declarations of those interviewed during the scientific research in order to know their exact feelings.

The majority population has changed much in the behavior and attitudes they used to have in the '90s. The integration and contribution of the Catholic communities in the social and economic life of the county is evident. If in the Middle Ages and in modern times the Catholics were always a factor of stability and prosperity, today they are Romanian citizens with unrestricted religious activity, participating fully in the general welfare of the society.

The research is part of the extensive action of mutual knowledge of the Christian churches to promote ecumenism.

I believe that almost all the objectives proposed at the beginning of the research have been achieved:

- the chronological presentation of the many events the Catholics took part in the county, using over 350 different bibliographical sources and documents from the state archives but also from the church or private;

- the first realization of a study on historiography linked to the Catholic Church in Valcea, presenting over 140 thematic reference works;

- the objectives established in the work plan have been systematically approached, and after finding unpublished documents I could see other ways of study;

- it has been demonstrated that the Catholic Church has often made, **through its representatives**, essential changes in the life of the city and county (the speeding up of the development of the capitalist relations of production, the initiation of some specific features of medieval urban planning, the construction of roads, railways, sewers, representative buildings and many other elements of infrastructure, the initiation and supporting of the development of some modern institutions from administration, education, economics, culture and charity);

- I followed the assumptions regarding the existence in time of some medieval buildings of Catholic worship and then I described, in detail, the construction of these churches in Râmnic, Brezoi and Pesceana, along with the charitable or educational institutions;

- I consider that I have introduced, on this occasion, in the historiographical circuit, data, documents and novel comments on the evolution of the county in the political, economic, cultural and urban aspect, realizing, I think, a historical reassessment of some phenomena of economic, social and cultural living in Vâlcea;

- by the information provided, the work is considered as a possible source of reference for guides, TV documentaries and postcards which will help the development of the tourism;

- the Catholics helped to the construction of some Orthodox churches in Voineasa, Malaia but, surprisingly for those times the “chiproviceni” Catholics supported the restoration of the Orthodox Church „St. Parascheva“ from Râmnic (St. Friday);

- although there were in Vâlcea two major conflicts between the representatives of the two religions, Orthodox and Catholics in the county lived peacefully together, they collaborated normally, the other problems emerged were most often about the claim of property rights and little divergent economic interests;

- for the period after the Second World War, I often used the interview technique, purchasing on this occasion dozens of old pictures and postcards, some unique in the county (Râmnicu Vâlcea, Drăgășani, Brezoi, Băbeni, Ocnele Mari, Călimănești) and I received over 70 affidavits from the Catholics living that time, which I hope to use as support for a more extensive printed edition;

- all the inscriptions existing in the Catholic Cemetery have been presented for the first time, supporting, in this way, both those seeking for their ancestors, and the researchers that will deepen the research of the Catholic genealogy;

Our approach is certainly just the beginning of the road. In time, it will be continued by other researchers and new documentary sources will be brought to light. Any studies or works on the subject are welcome. I am convinced that, despite some clerics' desire who want to keep their privileges, more and more parishioners will support modern ecumenism and the idea of rapprochement between the Orthodox Church and the Catholic Church because ordinary people desire **CHRISTIAN UNITY**.

Curriculum vitae

PERSONAL INFORMATION

Emilian Valentin Frâncu

 No. 7, Petre Bardașu Street, Râmnicu Vâlcea (Romania)

 +40 771 592 046

 emilianfrancu@yahoo.ro

Sex Male | Date of birth 13/02/1956 | Nationality Romanian

WORK EXPERIENCE

-
1981–1995	Engineer, CTC Chairman
Postal and Telecommunications Services

Business or sector Information and communication |
| 1995–2004 | Director and chief executive
SC REGAL SRL (TV Vâlcea 1)

Business or sector Communication and mass-media (radio and TV) |
| 2004–2008 | Deputy
Chamber of Deputies, Romanian Parliament

Business or sector Legislative |
| 2008–2012 | Senator
Senate, Romanian Parliament

Business or sector Legislative |
| 2012–2014 | Mayor
Râmnicu Vâlcea Town Hall

Business or sector Local public administration |
| 2016–Present | Marketing Department manager
SC Filmar SRL

Business or sector Movie and TV Show production coordinator , advertisement |

EDUCATION AND TRAINING

- 1976–1981 **Engineer**
Polytechnic Institute Bucharest
Electronics, Telecommunications and Information Technology
- 1997–2001 **Jurist**
Ecological University of Bucharest, Faculty of Law and Administrative Sciences
Civil Law, Criminal Law, Procedures
- 2004–2006 **Master in International Public Law**
Lucian Blaga University, Sibiu, Faculty of Law
Administrative Law
- 2004–2006 **Master in management**
Constantin Brâncoveanu University, Faculty of Management
Management, Economic Theories
- 2010–Present **Phd Researcher**
A. I. Cuza Police Academy, Bucharest, Faculty of Law
Journalist's professional status
- 2010–Present **Phd Researcher**
Valahia University, Târgoviște, Faculty of History
History

Activities and skills related indirectly to history

- During the period when I was the manager of Vâlcea 1 Radio-TV Company (1993-2005) I gathered, chronologically and thematically, all the news broadcasted, making a monthly Chronicle of the life in the county, which in present represents the main archive of the company.
- I equipped the County History Museum, the National Archives - Vâlcea Branch and the County Library with audio and video cameras, including TVs, establishing in these institutions, the first national audio-visual archives which I endowed, for several years, with video tapes of the monthly chronicles of the events.
- I achieved all the prizes and gold and silver medals at the national and international philatelic competitions during 1970-2001 with exhibits related to the history of some areas: "The history of communications", "The history of Romanian aviation," "From tam-tam to outer space rocket (a history of postal services or courier) ", "The Romanian flag on post cards".
- Every year, from 1995 to present, I awarded a great prize for the work on the historical research on the occasion of the Awards Gala of the culture in Vâlcea County, through Vâlcea 1 Foundation, supporting in this way those who had achievements in the field (archaeology, scientific books, institutional management) young people or consecrated historians.
- I initiated some encyclopaedic works about people, places and history of Vâlcea county, alone or in cooperation (Ramnicu Vâlcea – A Small Encyclopedia / 4-volumes, Encyclopaedia of Vâlcea county / 3 volumes, History of Vâlcea County / 2 volumes, Vâlcea school history / 1 volume, etc.).
- Most of the documentaries made between 1993 and 2005, while I was the manager of

the local television had topics related to the history of the county: The path people from Vioarești Slătioara, Urșani – a temple of the peasant freedom, Mircea the Elder - founder of the country, History of Râmnic, IG Duca – an assumed destiny, Petrarhe Poenaru – the inventor of the pen, Constantin Brancoveanu - martyr of the nation, Monasteries and hermitages in Vâlcea. Many of them received awards or mentions in regional or national competitions.

PERSONAL SKILLS

Mother tongue(s) Romanian

Other language(s)	UNDERSTANDING		SPEAKING		WRITING
	Listening	Reading	Spoken interaction	Spoken production	
English	B2	B2	B2	B2	B2
French	B2	B2	B2	B2	B2

Levels: A1 and A2: Basic user - B1 and B2: Independent user - C1 and C2: Proficient user
Common European Framework of Reference for Languages

Social skills 1998-present - I founded the "VALCEA 1" Association, which I am currently leading. Through this association, I granted excellence awards annually and I organized charity events.
 1988-present – the chairman of Philately Association in Vâlcea County
 1991-2000 – member in the Romanian Journalists Society and in the International Organization of Journalists, from 2011–member of U.Z.P.
 1996-2004 – the vice-president of the General Association of the Engineers in Romania
 2000-2014 – I received people in audience and I solved many social, individual or group problems

Organizational skills 1990-present – I founded Radio-TV companies, publications and firms that I also led
 1991-2014 I formed and led political structures (PAC, PNL)
 2011-2013 – I was elected vice-president of the Inter-parliamentary Union (International structure similar to UNO, in Parliament)

Technical skills Good use of audio-video filming devices
 Troubleshooting and design of electronic equipment

Digital competence Good command of Microsoft Office Suite

Other skills 1983 - Training course (3 months) to CEPECA - Stefan Gheorghiu Academy: "Methods and techniques of organizing and managing the work of inventions and innovations".
 I have acquired skills in achieving registration to OSIM folders with inventions and innovations.
 2011 - I am a graduate of the National College of Home Affairs (1 year). I have acquired skills in activities to protect people and property.
 I learned better how to promote laws and other regulations in Parliament.

2011 - Training course in International Relations at the Romanian Diplomatic Institute (6 months). I acquired skills in diplomacy and dialogue with NGOs.

Driving licence	B
Further Information	<p>1975 – chess master 1970-2004 – different prizes in philately exhibitions (gold, silver, vermeil) 1975-1989 – various national and regional prizes at general culture contests 2012 – “St. Anthony’s Cross” Medal awarded by the Orthodox Church from Romania through The Blessed Patriarch Daniel, for the contribution to the promotion of the law according to which November 30, (St. Andrew’s Day) becomes free national day and for charity activities in the county 2005 – founder of the Romanian Olympic Academy, Vâlcea Branch 2012 – member of the Science People Academy from Romania, Pitesti Branch</p>
Artistic and professional skills	<p>2012 – one of the founders of the Tourism Journalists Association from Oltenia</p> <p>1969 – "Crisalide" prize in the domain of literary creation; 1995 – "Penna Dell Amicizia" prize at the International Tourism Film Festival, Călimănești 2001 - first prize at the Eco-Ethno-Folk International Film Festival, with the film “Urșani-Temple of the peasant freedom”. 2001 - mention with the film "A Lesson of journalism" at the International Festival of the local radio and television channels MITIL, Vevey, Switzerland. - other regional and national prizes at festivals with various TV movies (reference documentaries: .IG. Duca-an assumed destiny, History of Râmnic, etc.). 1990-2016 - articles in various local and regional publications; (Reporter, Correspondent-Alutus, Accent, etc.) 1993-2016 - I realized and produced TV shows and documentaries for Vâlcea1 TV Company (Regal SRL, Filmar SRL). Author of the work "Physical exercises for the 10-th grade" – 1985, Pedagogical Publish house Co-author of the work "Râmnicu Vâlcea - small encyclopaedia" (4 vol.), Conphys Publish house, 2003 - with Ion Măldărescu; Co-author of the work "History of the education in Vâlcea " (e-book), 2005, in collaboration with the teacher Gheorghe Simeanu; Director, during 1991-2004, of the publications "Correspondent", "Accent", "Liberal arrow", "Vâlcea magazine from A to Z", etc. Co-author of the work "History of the Catholic community in Vâlcea", 2007, Conphys Publish house- together with Corneliu Tamas. Co-author of the work “Vâlcea county Encyclopaedia "(3 volumes), together with Ion Soare, Fortuna Publish house, 2010-2017. Author of the work "Specifics of the journalist’s work report" in the Romanian Magazine of the Labour Law, no. 2 in 2011 and author of the work "General terms of the individual employment contract of the journalist" in the Romanian Magazine of the Labour Law, no. 5 in 2012. Co-author of the work “Vâlcea County History "(two volumes), together with Corneliu Tamas, Conphys Publish house, 2012. Author of the work "Catholics in Vâlcea County in the 19-th century "in the History Magazine of Muscel 2012, University of Pitesti Publish house, Campulung.</p>

Author of the work "The activity of the Catholic Church in the interwar period", in the History Magazine of Muscel 2012, University of Pitesti Publish house, Campulung.

Author of the work "New data on St. Demetrius Church in Râmnicu Vâlcea " in Buridava X, Conphys Publish house, Râmnicu Vâlcea, 2012

Author of the work "The historiography of the Catholic Church in Vâlcea county" in Buridava XI, Conphys Publish house, Râmnicu Vâlcea, 2014.

Author of the work "Elements of Comparative Law on Media and Professional Status of Journalists", Cluj-Napoca, 2015

Author of the work "Aspects of the Catholic community in Vâlcea county" in Buridava XII / 2, Offsetcolor Publish house, 2015.